

Sygn. akt **XXIII Gz 372/24**

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Gałas

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2024 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko A. W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 3 września 2023 r., sygn. akt XVII GNc 6856/21

postanawia:

1. uchylić zaskarżone postanowienie;
2. pozostawić Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Anna Gałas

Sygn. akt XXIII Gz 372/24

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 29 lipca 2024 r.

Postanowieniem z dnia 3 września 2023 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie odrzucił sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty.

Sąd ustalił, że odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu został wysłany pozwanemu na adres S. (...), (...)-(...) S.. Przesyłka nadana została 14 kwietnia 2022 r., pierwszy raz awizowana została 28 kwietnia 2022 r., druga awizacja nastąpiła 6 maja 2022 r. W dniu 16 maja 2022 r. przesyłka wydana została osobie, która podpisała się imieniem i nazwiskiem pozwanego A. W.. Podpis (...) widniejący na elektronicznym potwierdzeniu odbioru (k. 103) nie był nakreślony przez pozwanego A. W.. Adres pozwanego podany w po zwie tj. S. (...), (...)-(...) S. był aktualnym adresem zamieszkania pozwanego w dniu złożenia pozwu oraz w dacie awizacji przesyłki z odpisem nakazu zapłaty i pozwu. Pozwany zmienił miejsce zamieszkania z S. (...), (...)-(...) S. na ul. (...), (...)-(...) W., o czym poinformował Sąd pismem z dnia 23 listopada 2022 r.

W takich okolicznościach faktycznych, Sąd I instancji ocenił, że sprzeciw od nakazu zapłaty, jako spóźniony podlegał odrzuceniu.

Sąd wskazał, że w sytuacji, gdy po dwóch awizacjach oraz wydaniu przesyłki przez Poczta Polską mimo upływu terminu do jej zwrotu, osobie nie będącej pozwanym nie należy stosować procedury doręczenia komorniczego, ponieważ przesyłka zawierająca odpis nakazu zapłaty oraz pozwu wysłana została na aktualny adres zamieszkania pozwanego. Sąd podkreślił, że pozwany w sprzeciwie wprost wskazał, że jego adres znajduje się w aktach sprawy (przy czym jedynym adresem pozwanego na ten moment był adres, na który skierowany został odpis nakazu zapłaty i pozwu), a zawiadomienie o wyznaczonym terminie posiedzenia, wysłane na adres jak w przypadku odpisu nakazu zapłaty i pozwu tj. S. (...), (...)-(...) S. pozwany odebrał osobiście (k. 182).

Powyższej oceny, zdaniem Sądu I instancji nie mogły zmienić błędy popełnione przez Poczta Polską, w sytuacji, gdy drugie awizo miało miejsce 6 maja 2022 r. przesyłka powinna być zwrócona 14 maja 2022 r., a nie wydana 16 maja 2022 r. Reasumując, Sąd I instancji ocenił, że z uwagi na to, że ostatnim dniem odbioru korespondencji był 13 maja 2022 r., sprzeciw wniesiony 29 czerwca 2022 r. jest spóźniony i jako taki podlega odrzuceniu.

Pozwany wywiódł zażalenie na to postanowienie zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu pozwany zarzucił:

I. Naruszenie przepisów prawa procesowego, które miały istotny wpływ na rozstrzygnięcie:

1. nieważność postępowania zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c. poprzez uniemożliwienie pozwanemu obrony swoich praw i uznanie, że złożony przez niego sprzeciw został złożony po terminie, w sytuacji gdy nigdy nie doszło do prawidłowego doręczenia pozwanemu odpisu nakazu zapłaty, ponieważ zgodnie z art. 139¹ k.p.c. obowiązującego w momencie dokonywania przez sąd doręczenia nakazu zapłaty tj. w maju 2022 r., w przypadku bezskutecznej podwójnej awizacji przesyłki zawierającej nakaz zapłaty i odpis pozwu, sąd był zobowiązany do wszczęcia procedury umożliwiającej doręczenie przesyłki sądowej przez komornika;

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i w konsekwencji uznanie, iż doszło do skutecznego doręczenia nakazu zapłaty, w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, że Pozwany nie odebrał w dniu 16 maja 2022 r. odpisu nakazu zapłaty, a zrobiła to osoba trzecia, bez jego wiedzy i zgody;

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i w konsekwencji uznanie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie, podczas gdy pozwany w momencie dokonywania doręczenia odpisu nakazu zapłaty mieszkał pod adresem ul. (...) w W.;

4. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i w konsekwencji uznanie przez Sąd, iż błąd leżący po stronie Poczty Polskiej w postaci wydania korespondencji po terminie awizacji nie ma wpływu na prawidłowe doręczenie korespondencji;

5. naruszenie art. 139 § 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że doszło do skutecznej fikcji doręczenia, w sytuacji gdy w momencie dokonywania doręczenia przesyłki nie było podstawy prawnej do przyjęcia fikcji doręczenia po podwójnej awizacji wobec osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą;

6. naruszenie art. 139¹ § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w maju 2022 r., poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy po dokonaniu podwójnej nieskutecznej awizacji sąd był zobowiązany do poinformowania o tym Powoda i zobowiązania go do doręczenia Pozwanemu odpisu nakazu zapłaty przez komornika;

7. niezastosowanie i tym samym brak wydania zobowiązania dla powoda do przedstawienia w terminie dwóch miesięcy potwierdzenia doręczenia korespondencji pozwanemu przez komornika sądowego

II. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. naruszenie art. 6 k.c. poprzez brak udowodnienia przez powódkę, że pozwany mieszka pod wskazanym w pozwie adresem i jednocześnie wywodzenie z tego skutków prawnych w postaci uznania przesyłki za doręczoną;

2. naruszenie art. 6 k.c. poprzez uznanie przez Sąd, iż doszło do skutecznego doręczenia korespondencji dla pozwanego, podczas gdy pozwany nigdy nie otrzymał korespondencji.

III. Błąd w ustaleniach faktycznych:

- błędne przyjęcie, iż aktualny jest adres Pozwanego wskazany w pozwie, podczas gdy Pozwany wskazał, iż adres pod którym mieszkał w 2022 roku to ul. (...) (...)-(...) W., a dopiero 5 sierpnia 2022 roku przeprowadził się do domu przy ulicy ul. (...) W.;

- pominięcie, że adres S. (...) był adresem związanym z prowadzeniem przez pozwanego działalności gospodarczej, a nie adresem jego zamieszkania.

Ponadto skarżący wniósł o dopuszczanie i przeprowadzenie dowodu: z aktu notarialnego z dnia 29 kwietnia 2021 roku sporządzonego przez Notariusz A. K. wpisanego do repetytorium (...)nr (...) - na fakt, że Pozwany mieszkał w 2022 roku przy ul. (...) (...)-(...) W. a dodatkowo w momencie zawierania umowy Pozwany oświadczył przed notariuszem, że mieszka pod adresem (...), Informacji umieszczonej w CEIDG Pozwanego na fakt, że adres S. (...) nie jest adresem zamieszkania Pozwanego, a adresem prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.

Mając na uwadze powołane zarzuty pozwany wniósł o: zmianę zaskarżonego postanowienia i stwierdzenie, że w związku z brakiem prawidłowego doręczenia nakazu zapłaty, termin do złożenia nakazu zapłaty nigdy nie rozpoczął swojego biegu i pozwany złożył sprzeciw w terminie; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W podpowiedzi na zażalenie powód wniósł o: pominięcie wniosków dowodowych pozwanego zawartych w zażaleniu, oddalenie zażalenia w całości, jako bezzasadnego i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego skutkowało koniecznością wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Jak wynika z akt sprawy, to prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, że odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu został wysłany pozwanemu na adres S. (...), (...)-(...) S.. Przesyłka nadana została 14 kwietnia 2022 r., pierwszy raz awizowana została 28 kwietnia 2022 r., druga awizacja nastąpiła 6 maja 2022 r. W dniu 16 maja 2022 r. przesyłka wydana została osobie, która podpisała się imieniem i nazwiskiem pozwanego A. W.. Natomiast bez wątplenia podpis (...) widniejący na elektronicznym potwierdzeniu odbioru (k. 103) nie był nakreślony przez pozwanego A. W., co potwierdziła w sprawie opinia biegłego grafologa.

Zarzut zażalenia odnośnie najdalej idącej kwestii tj. nieważności postępowania (art. 379 pkt 5) k.p.c.) jest bezzasadny ale nie oznacza to, że miała miejsca w postępowaniu przed sądem I instancji prawidłowa interpretacja innych regulacji procesowych. Pozwany formułując ten zarzut i twierdząc, że nie doszło do prawidłowego doręczenia mu odpisu nakazu zapłaty z odpisem wskazał bowiem na naruszenie art. 139¹ § 1 k.p.c. – w brzmieniu obowiązującym w ww. okresie, co okazało się trafne. Sąd II instancji, w okolicznościach tej sprawy uznał bowiem, że miała miejsce błędna interpretacja tego przepisu.

Powołany przepis w kwietniu-maju 2022 r. brzmiał następująco: Jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139¹ § 1 zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika (§ 1). Zgodnie z treścią § 2, powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, składa do akt potwierdzenie doręczenia pisma

pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6) k.p.c.

W świetle brzmienia tej regulacji stanowisko pozwanego jest uzasadnione w aspekcie procesowych praw obywatela, ponieważ doręczenie komornicze w rozumieniu tej regulacji co do zasady zakładało, że podany przez powoda adres pozwanego nie może być objęty fikcją doręczenia, o której mowa w art. 139 § 1 k.p.c. Sąd był zobowiązany do wszczęcia procedury umożliwiającej doręczenie przesyłki sądowej przez komornika nie tylko wówczas, gdy były wątpliwości, co do aktualności adresu pozwanego podanego w pozwie. Co więcej, sąd nie był zwolniony od przedmiotowych czynności zobowiązujących powoda nawet wówczas, gdy adres pozwanego podany w pozwie nie budził wątpliwości. Procedura zobowiązująca powoda do doręczenia komorniczego polegała na podjęciu działań właściwym postępowaniu egzekucyjnymu w znaczeniu czynności komornika w zakresie jego szerszych uprawnień niż doręczyciela pocztowego, w sytuacji gdy pozwany w danej sprawie nie miał jeszcze doręczonego pisma w sposób przewidziany we wcześniejszych przepisach o doręczeniu np. nie odebrał osobiście w domu, pracy itd. a nie mają zastosowania art. 139 § 2-3¹ lub inny przepis szczególnie przewidujący skutek doręczenia. Bez wątplenia taka sytuacja miała miejsce w tej sprawie.

Sąd I instancji założył natomiast, że tzw. doręczenie komornicze w granicach tego przepisu ma zastosowanie tylko wówczas, gdy sąd nie ma pewności, że adres na który wysłana została przesyłka sądowa jest adresem aktualnym. W ocenie sądu II instancji treść wówczas obowiązującej regulacji art. 139¹ k.p.c. (krytykowanej w praktyce orzeczniczej) nie zawierała takich warunków jej zastosowania. Nie obowiązywał przecież wówczas art. 139¹ § 1¹ k.p.c., który stanowi, że przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli pomimo odebrania przez adresata korespondencji aktualność wskazanego w pozwie adresu pozwanego nie budzi wątpliwości. Brak tych czynności, które w ówczesnym stanie prawnym były konieczne zostały jednak usunięte następczymi działaniami stron, w tym zawodowego pełnomocnika pozwanego, który podjął już czynności procesowe następcze wobec otrzymania odpisu nakazu zapłaty z odpisem pozwu i pouczeniami (wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, nie jako załącznik do wniosku o przywrócenie terminu) i aktualnie dalsze wywodzenie odnośnie do naruszenia jego praw jest bezpodstawne. Na marginesie tylko należy wskazać, że sąd II instancji, w ramach postępowania zażaleniowego nie wydaje rozstrzygnięć objętych wnioskami zażalenia pozwanego.

Ponowienie czynności przed sądem I instancji w aktualnym stanie nie może już dotyczyć zobowiązania powoda do doręczenia komorniczego, ponieważ pozwany sam zaprzeczył zasadności takich czynności. Sąd II instancji miał na względzie to, że zawodowy pełnomocnik pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty podała: „Pozwany: A. W. (adres w aktach sprawy)”. Adres pozwanego podany w pozwie tj. S. (...), (...)-(...) S. był zatem także zdaniem pozwanego aktualnym adresem zamieszkania pozwanego, po pierwsze w dniu złożenie pozwu, po drugie w dacie awizacji przesyłki z odpisem nakazu zapłaty i pozwu, a wreszcie po trzecie w dniu wnoszenia sprzeciwu. Co więcej, na udzielonym w dniu 22 czerwca 2022 r. pełnomocnictwie (k. 114) także pozwany i pełnomocnik podają ten sam adres. Pozwany zmienił miejsce zamieszkania z S. (...), (...)-(...) S. na ul. (...), (...)-(...) W., o czym poinformował sąd I instancji pismem z dnia 23 listopada 2022 r., a zatem po dacie nadania sprzeciwu.

Pozostałe zarzuty zażalenia naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., art. 6 k.c. i błędów w ustaleniach faktycznych dotyczyły regulacji i okoliczności, które nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Reasumując, sąd I instancji winien aktualnie podjąć dalsze czynności na skutek sprzeciwu od nakazu zapłaty, który został nadany w dniu 29 czerwca 2024 r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie (pkt 1.). Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego (pkt 2.) pozostawiono Sądowi Rejonowemu, na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

Anna Gałas